

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

278. An votum castitatis emissum ante contractum matrimonium possit commutari virtute privilegiorum, quibus fruuntur Regulares, ut vovens possit petere debitum? Et quid super hoc quoad Episcopum, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

ita sit, vel Episcopi in dicto casu dispensare possunt privilegio ipsis concessio post reservationem vniuersalem hunc etiam casum includentem; & hoc nullus admittit; quia de tam vniuersali reservatione, nec vilo iure, nec consuetudine constat, sicut nec de privilegio. Restat ergo, vt dicamus id posse Episcopos: quia ex modo reservationis rationi congruo constat, id Episcopis mansisse residuum ex antiquo iure, quod habebant, dispensandi in omnibus votis per suas Dioceses, sicut Pontifex: ac proinde potius per accidens esse, quod tam ampla potestate non amplius gaudeant, quam quod hæc tantilla ipsis adhuc conueniat. Quod autem dicit, quod votum eiusmodi sit verè reseruatum, non video, qua ratione id intelligat: vel enim vult reseruatum esse secundum speciem, & hoc non potest dici: quia sic votum eiusdem matetie factum ex metu leui per iniuriam incusso esset reseruatum, quia est eiusdem speciei, & tamen non est reseruatum; vel intelligit esse verè reseruatum in individuo, & secundum individuum, & hoc manifestè falsum est, quia si sic reseruatum esset, in eo non dispensaret Episcopus. Dispensat autem non potestate delegata, sed quam delegare possit, ac proinde ordinaria, cum sit perpetuè annexa dignitati Episcopali, idque non ex privilegio, iuri etiam incluso, per quod scilicet id ipsis concederetur, quod iure non poterant: sed iure ordinario, per quod ipsis manet dicta potestas, quamdiu non fuerit ipsis legitime sublata, circa similes casus. Quæ cum ita se habeant, non video, quare Ordines mendicantes per sua privilegia valentes dispensare in votis sicut Diocesanus, in hoc vel simili casu id non possint. Hucvique Croulers.

4. Sed vt verum fatear, sententia negatiua Sanchez, quam ipse impugnat, est communis inter Doctores, & ita docet Henriquez lib. 9. de penitent. c. 14. num. 7. litt. P. Rodriguez in Bull. Cruciatæ §. 9. num. 118. & de Questionibus Regular. tom. 1. quæst. 41. art. 9. & 9. 63. art. 6. & Suarez tom. 2. de Relig. tract. de voto, cap. 16. num. 18. & 19. Et ratio est, quia Religiosi habentes privilegium dispensandi in casibus Episcopalis minime possunt dispensare in casibus, qui non iure ordinario, sed ratione vrgentis necessitatis competunt Episcopis: quia hi non dicuntur simpliciter casus Episcopales sed verè ad Pontificem pertinent; & solum ex quadam iuris interpretatione Episcopis censentur permitti. Et hanc sententiam nouissimè docet etiam Fagundez in Precepta Decalogi. tom. 1. lib. 2. c. 45. num. 15.

RESOL. CCLXXXVIII.

An votum castitatis emissum ante contractum matrimonium possit commutari virtute privilegiorum, quibus fruuntur Regulares, vt vouens possit petere debitum?

Et quid super hoc quoad Episcopum, Bullam Cruciatæ & Iubilæum?

Et docetur, quod dispensatio ad petendum debitum potest fieri extra Sacramentum Penitentiae, & in casu necessitatis in absentia. Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 16.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 2. Refol. 76. §. Eandem, & in R. 13. §. vlt. in filie. infra ex Ref. 280. lege §. penult.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Leander de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 14. q. 117. vbi querens, an votum castitatis emissum ante contractum matrimonium, possit virtute Bullæ, aut Iubilæi commutari à confessario, vt possit vouens petere debitum? Et respondet non posse virtute Bullæ aut Iubilæi, aut privilegiorum Religionis. Quia cum castitatis votum, sit Pontifici reseruatum, eidem ipsius obligatio quæ, est ne coniugis debitum petatur, reseruatæ est. Ita Leander.

2. Verum ego libenter ipsi adhareo quoad Bullam Cruciatæ, & Iubilæum, vt alibi docui, & docet Escobar in theol. moral. tom. 1. lib. 7. scilicet. 2. c. 34. Probatur §. 7. numer. 724. Magister Gallego in Bull. Cruciatæ, cap. 9. claus. 9. part. 3. §. 1. dub. 169. & alii. Tamen potest fieri eius dissentio quoad Privilegia Regularia, & ita docet Andreas Mendo in Bull. Cruciatæ, disp. 26. cap. 13. num. 120. vbi me citato sic ait. Inferur duodocimæ votum castitatis emissum ante contractum matrimonium, non posse commutari virtute Bullæ, vt supra possit vouens petere debitum. Ratio, quia illud votum fuit absolutum omnimodæ castitatis, & perfectum, quare nulla eius obligationis pars potest commutari, nisi ab eo, cui est tota obligatio reseruatæ, nempe Pontifici, vel ex eius indulto id specialiter concedente. Nec obstat, Episcopum posse dispensare in eo voto ad petendum debitum. Nam vt omnes prædicti Authores docent, id quod Episcopi ex iure speciali, aut ex consuetudine non vero id provenit ex natura reservationis, per Bullam autem commutari possunt ea vota, in quibus potest Episcopus dispensare, non ex iure speciali, aut consuetudine, sed attenda reservationis natura.

3. Falsò autem asserit Leander, non posse commutationem prædictam fieri, non solum per Bullam, aut Iubilæum, sed nec per privilegia Religionum. Etenim per ea privilegia potest dispensari (& à fortiori commutari) cum his, qui post emissum votum simplex castitatis, matrimonium contraxerunt ad hoc vt debitum petere valeant, admonito eo, cum quo dispensatur, vt votum seruet, si coniugis sit superstes. Sic concessit Pius V. Franciscanis die 26. Octobris anno 1569. Quo privilegio fruuntur omnes Religiones communicantes in cæterarum privilegiis. Et in nostra Societate eo vti queunt omnes confessarii, quibus Prouinciales id commiserunt, vt habeatur in Compendio privilegiorum Societatis, verbo dispensatio §. 9. Ita Mendo, cui adde Martin de S. Ioseph in Regul. Sancti Francis part. 2. §. dispensatio, mer. 12. & 14. vbi me citato putat, quod hæc dispensatio ad petendum debitum potest fieri extra Sacramentum Penitentiae, & in casu necessitatis in absentia per scriptum.

RESOL. CCLXXXIX.

An Confessores Regulares possint dispensare cum his, qui in primo gradu affinitatis contraxerunt? Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 27.

§. 1. **A**D hoc dubium sic respondet Brunus de privilegio Regular. part. 1. tract. 5. cap. 5. prop. 3. vbi Aduerte pro huius propositionis corollario, Roffensis virum magnæ Sanctitatis & doctrinæ, qui pro fide Catholica gladiis impiorum occubuit, in libello qui inscribitur De causa Matrimonij, in principio affirmare Leonem X. Augustinianis per totum Orbem existentibus concessisse per Bullam, vt cum his qui in primo gradu affinitatis scienter, vel ignoranter contraxerunt, modo notorium id non fuerit; neque in iudicium productum, dispensare valeant, vt de nouo contrahant, & in eodem item matrimonio contracto maneat, pro etiam legitima. Hæc Roffensis; de quo privilegio non audeam dubitare propter viri eminentis Sanctitatis, & doctrinæ testimonium.

2. Nec obstat primò quod non sit in vsu, quoniam præter quod non constat de hoc non vsu, cum versetur circa occulta, quæ solis Confessario, & penitentia sunt nota, probauimus in tractatu de privilegiis in communi, privilegia, non amitti per non usum.